Steven Spielberg
و
دیدگای باوی بۆ تیرۆر له فلیمی
München

دلیر محمد طا هیر

مینشن دوا به رهه می ده ر هێنه ری ناسراوی جیهانی ستیڤێن سپیلبێرگ له رۆژی 10 فێبروه ری یه که م نمایشی بوو له زۆربه ی وولاتانی ئه و روپادا .ئه م فلیمه 164ده قیقه یه باس له روداویکی راسته قینه ی سالی 1972 ده کات کاتیک کۆمه لێ تیرۆریستی عه ره ب که لایه نگری کێشه فه لستینی بوون توانیان له ده وره ی ئۆلۆمپیاتی سا لی 1972 له مینشن له المانییای خۆرئا وای ئه و کاته تونیان 11 یاری زانی اسراییلی بفرین و داجار هه موو یان بکوژن کاتیک که پۆلیسی ته نگیان پێهه لده چنن دواجا تیرۆرسته کانیش ده کوژرێن.   ئه مه روو داوی ئۆلۆمپیاتی مینشن بوو .

ستیڤن سپیلبێرگ به ره گه ز جووله که ئه م با به ته ده کاته به ر هه مێکی نووی بۆ ئه وه ی تیشک بخاته سه ر باوو ترین کێشه ی ئه مرۆی جیهان دیاره ئه وه ش کێشه ی تیرۆره .بۆ ئه م مه به سته ش جارێکی تر له ده رگای کێشه ی جووله که وه دیته وه سه ر شا سه ی سینه ما دیاره یه که م به ر که وتنی سپیلبێرگ له گه ل کێشه ی جووله که دا ده گه رێته وه بۆ شا کاره که ی Schindlers list که باس له کاره ساتی هۆلۆکۆست ده کات . دیاره ئه م به رهه مه ی زۆر ناسراوه پێویست به لێداون ناکات.ئه وه بوو له سالی1993 خه لاتی باشترین ده رهێنه ری وه رگرت له فیستیڤالی ئۆسکاردا.

ساته وه ختی فلیمی مینشن له و کاته وه ده ست پێده کات که حکوومه تی اسرائیلی بریار ده دات که هه لسێت به تیرۆر کردنی ئه و که سانه ی له پشت تیرۆرسته کانه وه بوون هاو کاریان کردوون دیاره هه موو ئه وانه عه ره بن و له شوێنه جیا جیا کانی جیهاندا بلا و بوو نه ته وه که ژما ره یان 11 که سه ،ئه و گرۆپه ی که مۆساد ئا ماده ی ده کات بۆ ئه م کاره ده توانن 9 له ها وکارانی تیرۆرسته کان بکوژن وه 3 له کار مه ندانی مۆسا دیش بکوژێت.

دیاره هه موو ئه م کارانه که مۆساد ئه نجا میان ده دات له رێگای کرده وه ی تیرۆرستییه وه ده یکات وه ک به بۆمب کردنی ته له فۆن و به بۆمب کردنی سیسه می خه وتن و ته قه کردن له رێگای چه کی بێده نگه وه .....کۆمه لێ شێوازی تیرۆرستی تر که له سه ر جه م فلیمه که دا ده یبینین.
ئه وه ی جێگای تیرامانه له م به ر هه مه دا ئه وه یه که سپیلبێرگ ده یه وێت جیهانی تیرۆر مان بۆ به ر جه سته بکات جیهانێک که زیاد له چه ند جه مسه ریکی هه یه و له شکرێکی نهێنی هه یه و زۆر رینه ولاتان له شکری تیرۆری شا راوه و نهێنیان هه یه ، هه موو ده زگا تیرۆره کانی وه ک مۆ ساد .که بی جی .سی ئا ئه ی .چه ندان ده زگای هه مه چه شنی وولاتان که م تا زۆر کاری تیرۆر ئه نجام ده ده ن له ژێر شه رعییه تی ده وله ت و ئا سا یشی نه ته وه ییاندا .
کا تیک شوینه گشتیه کانی وه ک ئوتێل با زار قا وه خانه و ده یان شوێنی گشتی ده بنه مه یدانی جه نگی نهێنی و ترسناکی یه کلای کردنه وه ی رق و تۆڵه ی ده گا کای تیرۆر و مۆخابه راتی وولاتان ئتر نا کرێت تیرۆر یه ک سیما و یه ک کا ره کته ری هه بێت .
مینشین له به ر ده م روخساره کانی تیرۆر دا رامان ده گرێت له سه ر هه مان ئه و رسته باوه کار ده کات که ده لێت توندو تیژی توندو تیژی تر دروست ده کات تیرۆر تیرۆر درۆست ده کات ئه م جۆره له جه نگ چا ره سه ریک دروست نا کات جگه له وه ی زیاتر جیهان به ره وو ترس و دله راوکێ ده بات ،ده بینین دوای سه ر که وتنه کانی مۆساد به سه ر نه یارانیدا جگه له وه ی نا ئا رامی زیاتر دروست ده کات له نا خۆدی کار مه ندانی هێنده ئا رامی و دلنیا یی به ده ست نا هێنێت ده بینین کا تێک کاره کته ری سه ره کی دوای ئه وه ی کۆمه لێکی زۆر له نه یارانی ئیسرائیل تیرۆر ده کات و ده گه رێته وه لا ی خێزا نه که ی که ما وه یه کی دووره لێیان دا براوه له جوان ترین دیمه ندا ئه و تێکه ڵ کردنه یه به سێکس و کرده تیرۆریه کانی مۆسا د و فه له ستینیه کان ، یان ده بینین له دوای ته واو بوونی هه موو شتیک که Eric Banaله کاره کته ری Avner دا کا تێک له خه و هه ستاوه به ده مان چه یه که وه له سه ر کورسیه ک دا نێشتووه دیا خه وی تر سناکی بینیوه ده بینین تیرۆر نه ک جیهان تۆشی دله راوکێ ده که ن به ته نها بگره ئه نجا مده رانی تیرۆر خودی خۆیان دواتر ده بنه گه وره ترین قوربانیه کانی تیرۆر، ئه گه ر چی له سه ره تاوه ده زگا کانی به رهه م هێنانی مرۆڤی تیرۆرست زۆر کارامه ئه کارمه ندانه ئا ماده ده که ن ئه وه تا ده بینین هه موو پلانه کانی گروپه که ی مۆسا له که شێکی خۆش نوو دی و نا ن خواردن دایه که باسی کوشتن و نه یارانی خۆیان ده که ن و چۆنێتی پلان دانانی تیرۆر کردنیان.
ده بینین هه موو هه ستی مرۆڤایه تییان خه سێنراوه و یا ن له کار که وتوو وه تاکو کاره کانیان ئه نجام ده ده ن سا ته وه خته مرۆڤایه تیه جوانه کان زۆر که م ده بزوینرێن ، سپیلبیرگ زیره کانه ما مه له ی له گه ڵ ئه م با به ته کردووه ئه گه ر چی ئه و ستا نه چه ند چرکه یه کن به لام له ره وتی فلیمه که دا کاریگه ره و له زهنی بینه ر دا جێگا یه کی زۆر ده گرێت . به تا یه به تی له و دیمه نه دا کا تێک کار مه ندێکی مۆساد خۆ ی له به رگی رۆژنامه نووسدا به نه یا رێکی خۆیان ده نا نسێنێت که عه ره به .له ما له که یاندا خه ریکی به بۆمب کردنی ته له فۆنه که یانه له و کاتی نه خشه دانانه دا منالێک دێته ژووری ته له فۆنه که و له به رامبه ر ئه ودا بارچه یه ک مۆسیک ده ژه نێت له سه ر پیانۆیه ک که کار مه نده که ی مۆساد ئا ور ده داته وه له گه ل منا له که دا چه ند نیگا یه ک ده گۆرنه وه ئه و سا ته وه خه که نا گاته 20 چرکه به لام هێنده جوان و مرۆڤانه یه کاری گه ری له سه ر بینه ر دا ده نێت.

له دیمه نێکی تردا کا تێک Avner ده رفه تیکی کورت ده دۆزێته وه بۆ ئه وه ی ته له فۆن له گه ڵ ژنووەمنا له که یدا بکات هه موو شته کان زۆر ئا سا یی ده روات بێ هیچ هه لچوو نێکی ده روونی به لام کاتێک که گوێی له ده نگی مناله ساواکه ی ده بێت ده داته پرمه ی گریان ئه م ساته وه خته جوانترین نواندنی Eric Bana وه ک ئه کته رێکی به توانا.

فلیمی مینشن له کتێبی تۆڵه وه وه ر گیراوه که نوو سه ری که نه دی George Jones نوو سیویه تی ئه م به رهه مه وا چا وه روان ده کرێت که له فئستیڤاڵی ئۆسکاری ئه مسال دا چه ند خه لاتێکی ئۆسکار به ده س بهێنێت وه ک خه لاتی به شترین فلیم و باشترین ده رهێنان .به لام من پێم وایه سپیلبێرگ تووشی سه ر سام بوونی نه کردین وه ک له به رهه مه کانی پێشتری ئه حا له تهی لا درووست ده کردین مینشن به رهه مێکه له نێوان کێشه یه کی جیهانی زۆر با و دا کار ده کات بێ ئه وه ی تێروانینێکی نوێمان بداتێت تیرۆر وه ک کێشه یه ک چۆن له میدیاکانی جیهانه وه ده ی بیستین و ده یبینین هه ر هه مان کا ر کردنه له لای سپیلبێرگ ئێمه زۆرمان بیستووه که ده لێن عونف عونف دروست ده کات نه ک چا ره ی بکات ئه م به رهه مه له هه مان تێروانینی باودا ده سورێته وه .

مینشن له ما وه ی 2 کات ژمێر و 44 خوله کدا توانا گه وره و خه یاله فراوانه که سپیلبێرگمان که متر ده بینی وه ک له وه ی له به رهه مه کانی تریدا ده مان بینی ، پێموایه له مێژی فلیمی موخابه رتی دا ئه مه کارێکی زۆر جیا وز نیه که له رێگه ی کوشتن پلانه کانه وه بینه ر راده کیشێت دواتر هه ردوو جه مسه ر ی ململانیکه له دیمه نێکی فلیمه که دا روبه روی یه کتر ده بنه وه و هه ر یه که له ریگه ی دا یه لۆکه وه ڕه وای خۆیان و کێشه که یان و کاره تیرۆرسته کانیان ده سه لمێنن دواجاریش له شوێنێکی تردا به جه نگ دێنه وه و . له کۆتایشدا هه ست کردن به نا ئا رامی و په شیمانی یه خه ی کاره کته ری سه ر که وتو ده گرێت . ئه م شیوازه باوه ی کار کردن سپیلبێرگ لێی ده رباز نه بووه .

ئه م به رهه مه جگه به مێژوو کردنی دۆسسییه کی موخابه راتی و ئه لا یه نه پۆزه تیڤانه ی له سه ره تادا ئا ما ژه م بۆ کرد کا رێکی نوی نه بوو له مێژووی ئه جۆره فلیما نه دا، یا خۆد تێروانینی نه گۆرین به رامبه ر دیار ترین کێشه ی ئه مرۆ که تیرۆره .

من وه ک بینه رێک چا وه روانی زیاترم هه بوو له سه ر ئه م فلیمه وه پێم وایه له مێژووی سینه مادا له به رابه ر به رهه مه کانی تر ی سپیلبیرگ جێگه یه کی ئه و تۆی نه بێت ئه گه ر چی به ده رنییه له جوانی هونه ری به لام ئه وا نه شی له گه ل دا بێت به ر هه مێکی مطواضعه.

Munich

Genre:
Drama/Thriller

Regi:

Steven Spielberg

I rollerna:

Eric Bana
Daniel Craig
Geoffrey Rush
Mathieu Kassovitz
Hanns Zischler
Ciaran Hinds